

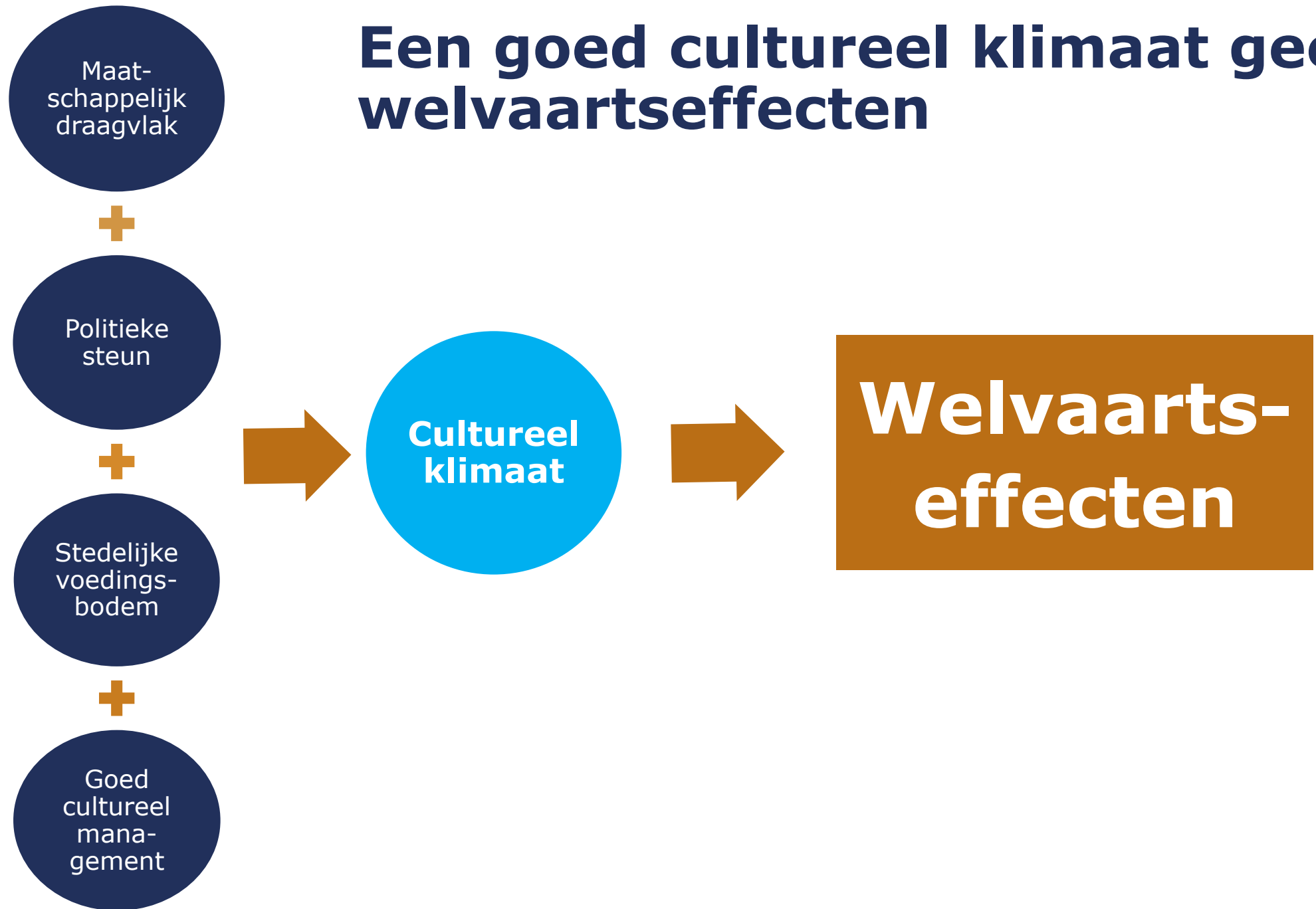

De waarde van cultuur

Bijdrage aan de beeldvormende sessie van de gemeenteraad van Dordrecht

18 APRIL 2023

Een goed cultureel klimaat geeft welvaartseffecten

Welvaartseffecten van cultuur

= begrip van Nobelprijswinnaar Paul Samuelson

1. Directe financiële baten => kaartverkoop
2. Indirecte financiële baten => leveranciers, horeca
3. Sociale effecten => ontmoeting
4. Psychologische effecten => plezier, geluk
5. Fysieke effecten => motoriek, geheugen (Erik Scherder)

Baanbrekende onderzoeken

1. 'Meer dan een miljard' (gulden) SEO, 1983
2. Leeuwarden 2018
3. Onderzoek Vogelaar-wijken (07/08)
4. **Atlas voor gemeenten (Gerard Marlet)**

Gerard Marlet: De aantrekkelijke stad

Cultuur is een *woonattractie*.

Liefst in de buurt, zodat er spontaan van kan worden genoten => optiewaarde

Die waarde is het grootst bij:

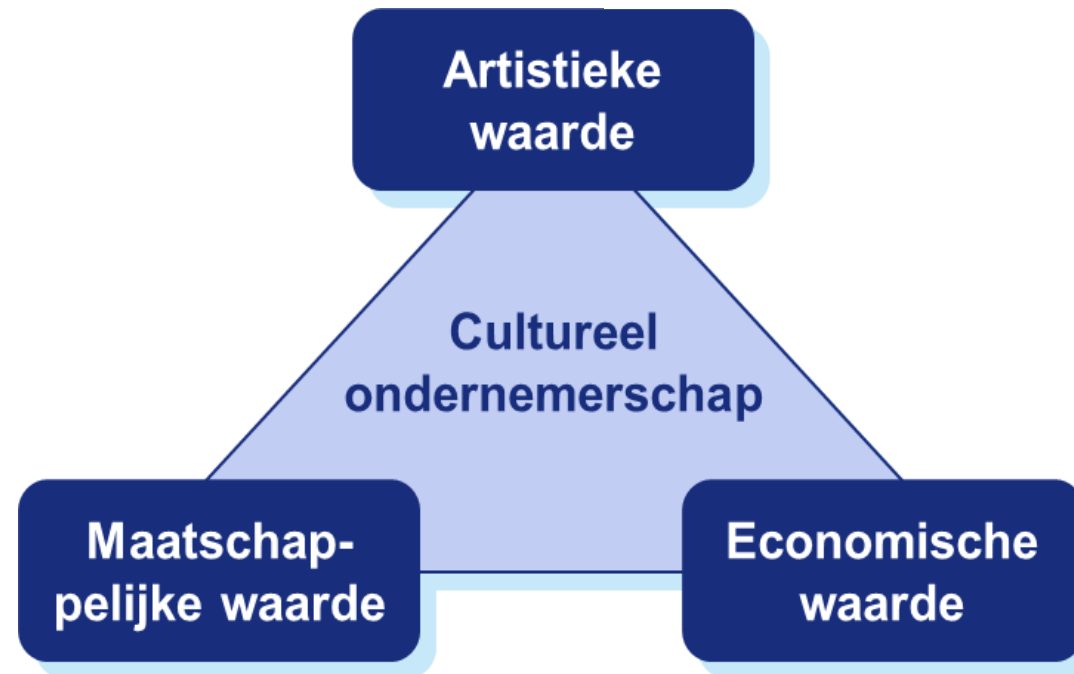
- kleinschalige voorzieningen
- continu beschikbaar
- voor de plaatselijke bevolking.

Cultuur en Dordrecht

Centraal: culturele waardendriehoek

Bv. Kwalitatief en divers aanbod,
sterk makersklimaat, stimuleren
talentontwikkeling

Bv.

Positieve
gezondheid,
leefbaarheid,
ontmoeting

Bv.

Werkgelegenheid,
aantrekkelijkheid stad,
economische spin-off

Goede uitgangspunten zijn belangrijk

1. Cultuur voor en door iedereen
2. Vergroten aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad
3. Toekomstbestendige cultuursector
4. Horizon 2030 (cf Agenda 2030)

1. Cultuur voor en door iedereen

Maatschappelijke waarde

- Gaat om publieksbereik
- Voortzetting van huidig beleid
- Brede inzet van cultuur (relatie met andere terreinen: zorg, welzijn, jeugd, onderwijs)
- Aandacht voor diversiteit en inclusie

2. Vergroten aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad

Economische waarde

Zie de Atlas voor gemeenten,
de woonaantrekkelijkheidsindex:

2006:   plek 30

2018:   plek 13

2021 en '22:   plek 7!

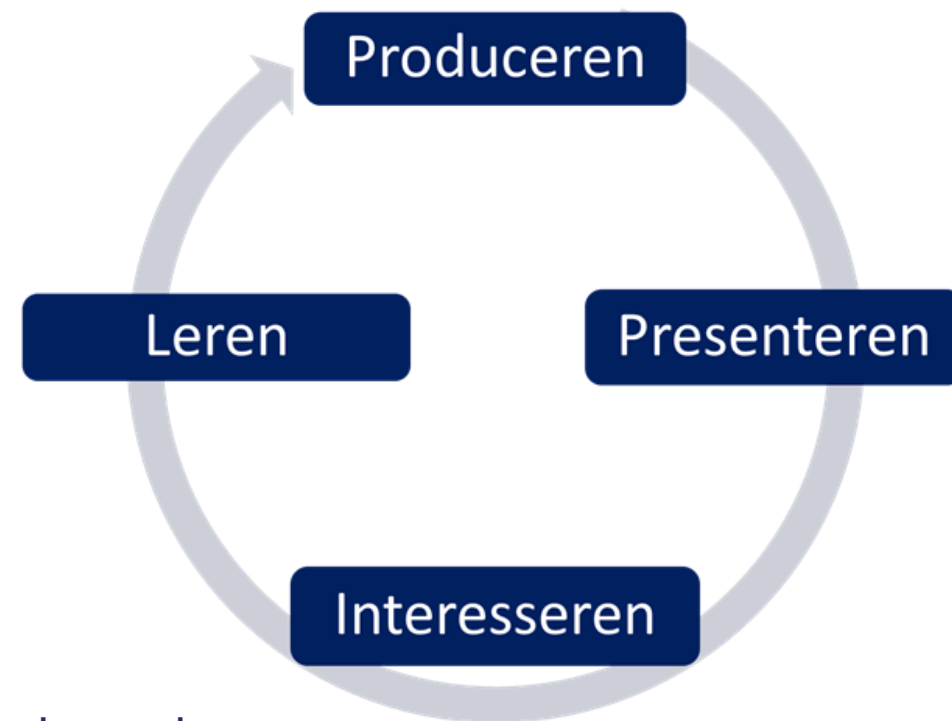
	Plek in 2021
Omvang bevolking	24
Sociaal-economische index	43
Armoede	33
Huizenprijzen	35
Onveiligheid	38
Podiumkunsten	8
Klassieke muziek	12
Popmuziek	8
Culinaire kwaliteit	15

3. Toekomstbestendige cultuursector

Culturele waarde

- Breed en pluriform aanbod
- Talentontwikkeling (makersklimaat)
- Beoefening in de vrije tijd (ak)

=> Staat onder druk

Culturele cyclus

4. Horizon 2030

Rust en zekerheid bieden aan de sector

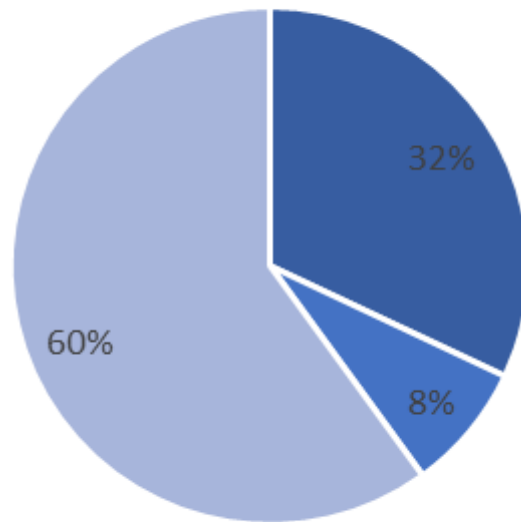
- Lange termijnbeleid wordt mogelijk
- Sluit aan bij landelijk beleid
- Uitvoeringsprogramma heeft wel een kortere doorlooptijd.

Financiën

Gemeenten en cultuur

Uitgaven voor cultuur

Rijksoverheid: 32% = ca. € 1,1 mld
Provincies: 8% = ca. € 0,3 mld
Gemeenten 60% = ca. € 2,2 mld

Bron: CBS

■ Rijksoverheid: ■ Provincies: ■ Gemeenten:

Cultuurbegroting Dordrecht 2023: € 20,1 mln.

Onderdeel	2023	2026
Lokale culturele basisinfrastructuur	€ 6,7 mln.	€ 6,6 mln.
Subsidieregeling ak, initiatieven en producties	€ 0,2 mln.	€ 0,1 mln.
Projecten en overige (bv coronamiddelen en impuls jongerencultuur)	€ 1,25 mln.	€ 0,1 mln.
Dordrechts Museum (incl. Huis van Gijn, Hof van Nederland en Regionaal Archief)	€ 7,9 mln.	€ 7,8 mln.
Bibliotheek	€ 2,9 mln.	€ 3,2 mln.
Evenementen	€ 0,8 mln.	€ 0,8 mln.
RTV Dordrecht	€ 0,4 mln.	€ 0,25 mln.
Sociaal domein	P.M.	P.M.
Totaal	€ 20,1 mln.	€ 18,9 mln.

Benchmark

CBS Detaillering cultuurlasten gemeenten en provincies 2019

Positie ranglijst gemeenten naar inwonertal	Jaar opgave	Naam gemeente	Aantal inwoners per 2019	Uitgave cultuur 2019 x € 1.000	Per inwoner 2019
28	2019	Alkmaar	109.436	€ 17.365	€ 159
27	2019	Westland	110.375	€ 6.172	€ 56
26	2019	Alphen a.d. Rijn	111.997	€ 5.421	€ 48
25	2019	Ede	117.165	€ 10.474	€ 89
24	2019	Dordrecht	119.284	€ 20.059	€ 168
23	2019	Maastricht	121.575	€ 25.059	€ 206
22	2019	Leeuwarden	124.084	€ 11.506	€ 93
21	2019	Leiden	125.099	€ 24.759	€ 198
20	2019	Zoetermeer	125.285	€ 12.327	€ 98
19	2019	Zwolle	128.840	€ 18.471	€ 143
18	2019	Den Bosch	155.111	€ 27.970	€ 180
Gemiddelden				€ 16.326	€ 131

Opmerking

Het jaar 2019 is het laatste reguliere (= coronavrije) jaar. De gemeentelijke subsidies 2020 en 2021 wijken sterk van de reguliere subsidies af o.a. door extra Rijksbijdragen en incidentele gemeentelijke subsidies.

Ter vergelijking de uitgaven voor kunst en cultuur (zonder de taakvelden monumenten, archeologie of archief) van andere gemeenten:

- G4: ca. € 180 per inwoner.
- G9: ca. € 165 per inwoner

Bandbreedte gemeente van 100.000 inw:

€ 80 à € 130 per inwoner.

Landelijk gemiddelde (CBS):
€ 101 per inwoner.

Berenschot

Berenschot

www.berenschot.nl

linkedin.com/berenschot